

SUOMESTA IHMISLÄHTÖISEN PAIKKATIEDON EDELLÄKÄVIJÄMAA

Prof Sirkka Heinonen
Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun yliopisto
Asiantuntijakuuleminen/Paikkatietoselonteko
Tulevaisuusvaliokunta, eduskunta 26.9.2018

Tulevaisuudentutkimuksen taustalla systemaattinen tulevaisuusajattelu

Paikkatiedon tulevaisuus? 2027 – 2030 – 2050 2117?

tulevaisuudentutkimus

ennakointi

Tulevaisuudentutkimus on systemaattista, kokonaisvaltaista, monitieteistä ja kriittistä pitkän tähtäyksen analyysia tulevaisuutta koskevista teemoista ja tulevaisuuden kehitysvaihtoehtoista

KOKONAISUUS

KÄYTTÄJÄT JA KÄYTTÖKOHTEET

PAIKKATIEDON LAAJENEVA PARADIGMA

”Kaikki mikä voidaan paikkatiedollistaa, tullaan paikkatiedollistamaan.”

-> paikkatietoteknologia erillisenä sulaa pois, tulee osaksi kaikkia järjestelmiä

KÄSITTEIDEN KYSEENALAISTAMINEN/UUDELLEEN MÄÄRITTELY

Paikka, tila, sijainti

fyysinen, virtuaalinen, digitaalinen

Tieto

todentaminen, totuudenjälkeinen, valetieto

Paikkatieto

Lukutaito

M. Batty: New Science of Cities

Paikkatietoteknologioiden tulevaisuustyöpajat

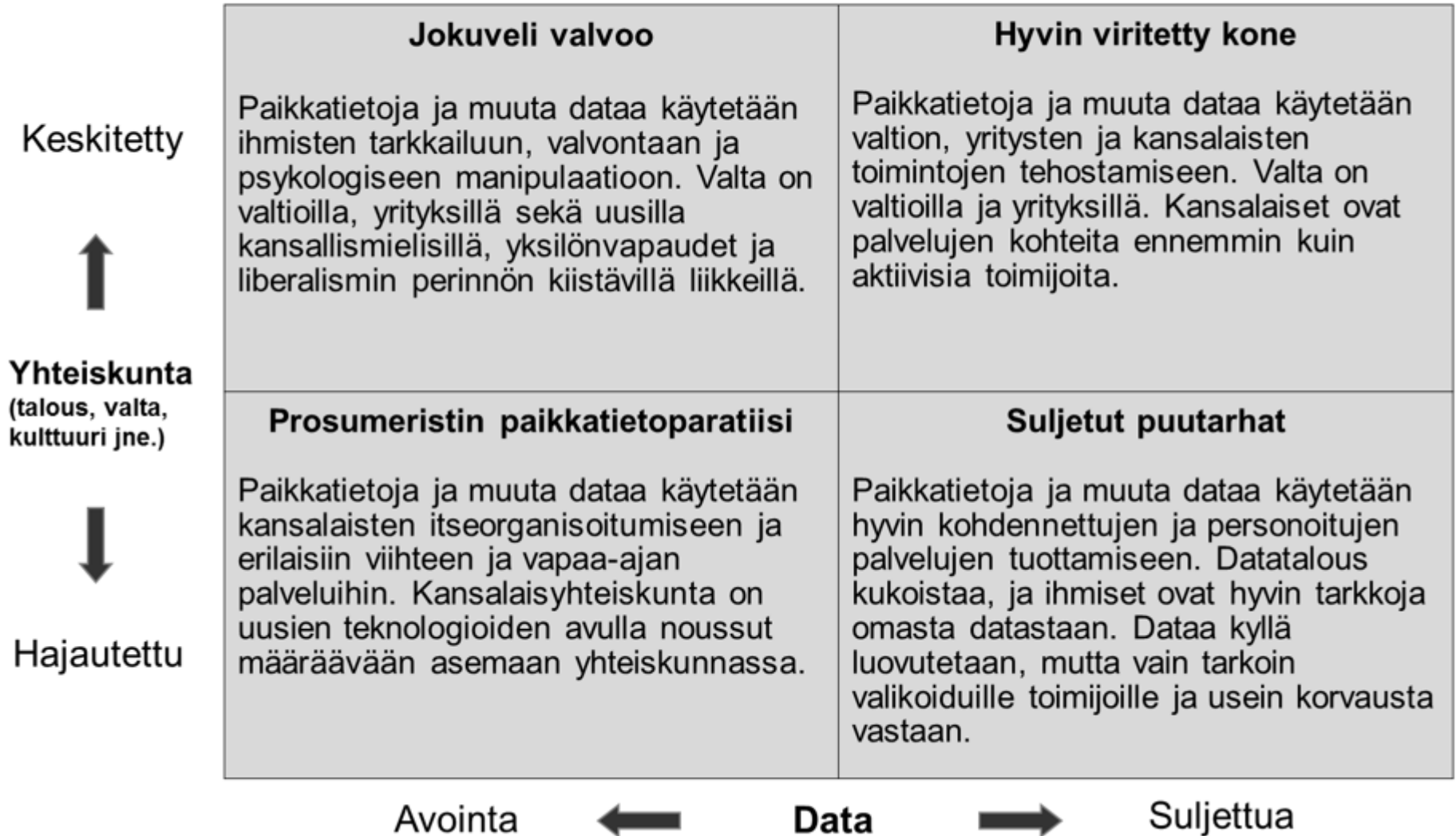

- Tulosten pohjalta muodostettiin 4 skenaariota

Skenaariot ovat

”yhteiskunnallisia” siinä mielessä, että niissä kuvataan myös sitä toimintaympäristöä (poliittista, kulttuurista, teknologista jne.), jossa paikkatietoteknologioita käytetään.

Paikkatiedon neljä yhteiskunnallista skenaariota

A: Hyvin viritetty kone

- *Paikkatietoja käytetään valtion, yritysten ja kansalaisten toimintojen tehostamiseen.*
- *Valta on valtioilla ja yrityksillä.*
- *Kansalaiset ovat palvelujen kohteita ennemmin kuin aktiivisia toimijoita.*

B: Prosumeristin paikkatietoparatiisi

- *Paikkatietoja käytetään ennen muuta kansalaisten itseorganisoitumiseen ja erilaisiin viihteeseen ja vapaa-ajan palveluihin.*
- *Kansalaisyhteiskunta on uusien teknologioiden avulla noussut määräävään asemaan yhteiskunnassa.* -> digitaalinen merkitysyhteiskunta, vertaisyhteiskunta

C: Jokuveli valvoo

- *Paikkatietoja ja muuta dataa käytetään ihmisten tarkkailuun, valvontaan ja psykologiseen manipulaatioon.*
- *Globaali (mielipide)valta on uusilla kansallismielisillä, yksilönvapaudet ja liberalismiin perinnön kiistävillä liikkeillä.*

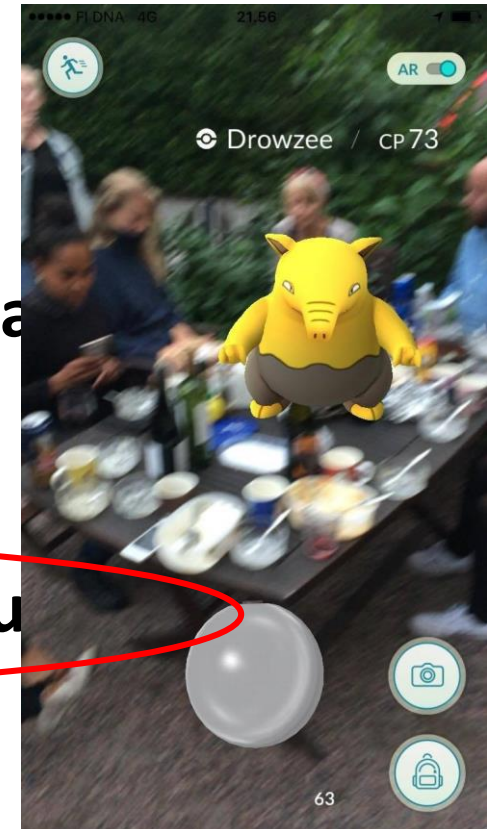
D: Suljetut puutarhat

- *Ihmiset ovat hyvin tarkkoja omasta datastaan.*
- *Näin kansalaisten tuottaman paikkatietodatan, kuten kaiken muunkin datan, kerääminen on vaikeutunut huomattavasti.*
- *Ihmiset kyllä luovuttavat dataansa, mutta vain tarkoin valikoiduille toimijoille ja usein korvausta vastaan.*
-> yksityisyyden suojapalvelut

Avainalueita paikkatietoalan tulevaisuudelle

- 1) Avoimet ja verkostomaiset toimintamallit
- 2) Mallinnus, paikannus, ja tiedonkeruu
- 3) Big data
- 4) Paikkatietojen integrointi
- 5) Automatisoitu liikenne, logistiikka ja Ma
- 6) Lisätty ja virtuaalitodellisuus, pelit
- 7) Tekoäly
- 8) Muut ihmisen ja koneen vuorovaikutus

Suosituksia

- *Skenaariot käyttöön tutkimusviestintänä*
- *Avataan laajempaan keskusteluun*
- *Etsitään kuhunkin skenaarioon edelläkävijätoimijoita ja innovaatioita, joita edistetään*
- *Tunnistetaan proaktiivisesti uhkakuvat ja etsitään ehkäiseviä toimenpiteitä*
- *Määritellään mikä on paitsi teknisesti mahdollista, taloudellisesti tuottavaa, myös yhteiskunnallisesti ja eettisesti hyväksyttävää*

-> yksityisyys, terveys, turvallisuus, ympäristön kestävyys, hyvinvointi

KIITOS!

sirkka.heinonen@utu.fi

